



JUSTITSMINISTERIET

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. oktober 2021
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Laura Hvass Jørgensen
Sagsnr.: 2021-0032/10-0020
Dok.: 2159335

Besvarelse af spørgsmål nr. 182 (Alm. del) fra Folketingets Indfødsretsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 182 (Alm. del), som Folketingets Indfødsretsudvalg har stillet til justitsministeren den 1. oktober 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Henrik Skovgaard-Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 182 (Alm. del) fra Folketingets Indfødsretsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af »Notat om behandlingen af lovforslag om indfødsrets meddelelse i folketingssalen og Indfødsretsudvalget«, IFU alm. del – bilag 204, udarbejdet af Folketingets Lovsekretariatet den 6. september 2021, redegøre for lovarbejdet og forarbejderne til grundlovens § 44, herunder hvorvidt de »praktiske vanskeligheder«, der nævnes i notatet, ved Folketingets individuelle behandling og afstemning om de enkelte ansøgere, ikke netop var grundlovgivernes intention med bestemmelsen, og om regeringen således omgår grundloven med diverse »praktiske hensyn« under henvisning til det massive antal af ansøgere? Endelig bedes ministeren svare på, om ministeren tror, at grundlovgiverne indførte bestemmelsen om Folketingets behandling af indfødsret til udlændinge med henblik på at give hundredtusindvis af migranter og efterkommere fra Mellemøsten og Afrika dansk indfødsret?”

Svar:

1. Det følger af grundlovens § 44, stk. 1, at ”[i]ngen udlænding kan få indfødsret uden ved lov”. Bestemmelsen svarer med enkelte sproglige ændringer til 1849-grundlovens § 54, jf. Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med Kommentarer (2015), side 305.

Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud, og det kan således ikke overlades til administrative (eller judicielle) myndigheder at træffe afgørelse om tildeling af dansk indfødsret til udenlandske statsborgere og statsløse personer. Det forhold, at indfødsret til en udlænding skal meddeles ved lov, indebærer, at ingen har retskrav på at blive naturaliseret. Meddelelse af indfødsret er således et politisk spørgsmål, jf. bl.a. Jens Peter Christensen m.fl., a.st., og Henrik Zahle, Dansk forfatningsret 1, 3. udgave (2001), side 98.

Grundlovens § 44, stk. 1, er imidlertid ikke til hinder for, at der ved lov fastsættes bestemmelse om, at indfødsret automatisk opnås, når visse faste kendsgerninger er til stede, ligesom bestemmelsen ikke er til hinder for fastsættelse af regler om, at udlændinge kan erhverve dansk indfødsret ved at erklære, at nogle bestemte i loven fastsatte betingelser er opfyldt, jf. Jens Peter Christensen m.fl., a.st., side 306, og Henrik Zahle, a.st., side 10 f.

I beretningen fra forhandlingerne på Rigsdagen 1848-49 ses spørgsmålet om individuel behandling og afstemning om enkelte ansøgere om indfødsret i

forbindelse med Folketingets behandling af lovforslag om indfødsrets meddelelse ikke at være blevet berørt.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Udlændinge- og Integrationsministeriet, der har oplyst følgende:

”Behandlingen af ansøgninger om naturalisation har igennem mange år været tilrettelagt således, at et flertal i Folketinget i en aftale har beskrevet de betingelser, der skal være opfyldt for, at en ansøger kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. En sådan aftale udmøntes i en cirkulæreskrivelse om naturalisation, der beskriver de betingelser, der skal være opfyldt for, at en ansøger uden videre kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, samt de betingelser, der skal være opfyldt for, at en ansøger forelægges for Indfødsretsudvalget. Senest indgik Socialdemokratiet den 20. april 2021 sammen med Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance en ny aftale om indfødsret, som er udmøntet i cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation.

Ansøgninger om dansk statsborgerskab ved naturalisation behandles af Udlændinge- og Integrationsministeriet efter retningslinjerne og betingelserne i den for ansøgningen gældende cirkulæreskrivelse om naturalisation. Ved Udlændinge- og Integrationsministeriets behandling af ansøgninger om statsborgerskab ved naturalisation er der ikke tale om afgørelser i henhold til lov, men om forberedelse af lovforslag. Lovforslag om indfødsrets meddelelse fremsættes sædvanligvis to gange årligt af ministeriet.

Hvis Udlændinge- og Integrationsministeriet konstaterer, at en ansøger om statsborgerskab opfylder de fastsatte betingelser i cirkulæreskrivelsen om naturalisation, optages ansøgeren på det førstkommende lovforslag om indfødsrets meddelelse. Hvis ministeriet konstaterer, at en ansøger ikke opfylder de fastsatte betingelser i cirkulæreskrivelsen om naturalisation, meddeles ansøgeren, at betingelserne for at blive dansk statsborger ikke er opfyldt. En ansøger, der ikke opfylder betingelserne for at blive dansk statsborger, medtages kun på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis Folketingets Indfødsretsudvalg forinden har meddelt dispensation fra en eller flere af betingelserne i cirkulæreskrivelsen.

Der er i perioden fra den 1. januar 2019 til den 15. oktober 2021 blevet optaget 10.285 personer, på en lov om indfødsrets meddelelse.

Det bemærkes, at det nævnte tal ikke er udtryk for, hvor mange personer der er blevet danske statsborgere. Det skyldes, at der for en række ansøgere stilles krav om, at de skal deltage i en grundlovsceremoni. Hvis de ikke inden for to år deltager i en ceremoni, eller hvis de ikke frem til tidspunktet for ceremonien opfylder de nødvendige betingelser, erhverver de ikke dansk statsborgerskab.”

3. Det bemærkes, at N.F.S. Grundtvig under forhandlingerne på Rigsdagen 1848-49 stillede forslag om, at ”[i]ngen Tydsker eller anden Udlænding kan faae dansk Indfødsret uden ved Lov, men Svenskere og Nordmænd skulle, ligesom Islændere og Færinger, agtes for Indfødte, naar de have fast Ophold i Riget.” Forslaget blev ikke gennemført. Forhandlingerne på Rigsdagen 1848-49 ses ikke herudover at omtale spørgsmålet om naturalisation af udlændinge fra bestemte lande.